

**LEGEA
instituțiilor financiare**

nr. 550-XIII din 21.07.95

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1/2 din 01.01.1996

* * *

CUPRINS

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**

- Articolul 1. Obiectul prezentei legi
- Articolul 2. Acțiunea prezentei legi
- Articolul 3. Noțiuni principale

**Capitolul II
LICENȚIEREA BĂNCILOR**

- Articolul 4. Dreptul de a licenția
- Articolul 5. Capitalul minim
- Articolul 6. Cererea pentru eliberarea licenței
- Articolul 7. Decizia privind eliberarea licenței
- Articolul 8. Termenul licenței. Copii autorizate de la licență. Taxe
- Articolul 9. Registrul băncilor
- Articolul 10. Retragerea licenței
- Articolul 11. Publicarea și intrarea în vigoare a deciziei de retragere a licenței
- Articolul 12. Interdicții

**Capitolul III
ORGANIZAREA ȘI ADMINISTRAREA BĂNCILOR**

- Articolul 13. Organizarea și independența băncilor
- Articolul 14. Capitalul
- Articolul 15. Restricțiile privind proprietatea și cotele
- Articolul 16. Reorganizarea băncilor
- Articolul 17. Statutul și regulamentele
- Articolul 18. Organul de administrare și organul de control
- Articolul 19. Consiliul băncii
- Articolul 20. Comisia de cenzori
- Articolul 21. Exigențele față de administratori
- Articolul 22. Secretul comercial, secretul bancar și obligațiile fiduciare
- Articolul 23. Spălarea banilor și finanțarea terorismului
- Articolul 24. Conflicttele de interes

**Capitolul IV
EFECTUAREA OPERAȚIUNILOR**

- Articolul 25. Cerințele de prudență
- Articolul 26. Activități financiare permise băncilor
- Articolul 27. Interzicerea operațiunilor și activităților anticompetitive
- Articolul 28. Măsuri de prudență
- Articolul 29. Documentele instituțiilor financiare

Articolul 30. Informarea publicului

Articolul 31. Tranzacțiile cu funcționarii băncii și cu persoanele aflate în relații speciale cu banca

Articolul 32. Acordarea de credite

Capitolul V

CONTURI, DĂRI DE SEAMĂ, AUDIT, RAPOARTE ȘI INSPECȚII

Articolul 33. Conturile și dările de seamă financiară

Articolul 34. Auditul extern

Articolul 35. Publicarea bilanțului, avizului auditului extern și raportului anual

Articolul 36. Inspecția filialelor

Articolul 37. Rapoarte și inspecții

Capitolul VI

ACȚIUNI ILEGALE, MĂSURI DE REMEDIERE ȘI SANȚIUNI

Articolul 38. Acțiuni ilegale, măsuri de remediere și sancțiuni

Capitolul VII

LICHIDAREA

(Exclus)

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39. Dispoziții tranzitorii

Articolul 40. Supravegherea și reglementarea activității instituțiilor financiare

Articolul 41. Actele normative ale Băncii Naționale

Articolul 42. Soluționarea litigiilor

Articolul 43. Dispoziții finale

Notă: În textul legii cuvintele "hîrtii de valoare" se înlocuiesc cu cuvintele "valori mobiliare" conform Legii nr.231-XVI din 02.11.2007, în vigoare 23.11.2007

Parlamentul adoptă prezenta lege

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul prezentei legi

Prezenta lege are ca obiect protejarea intereselor deponenților, păstrarea secretului depozitelor, neadmiterea riscului excesiv în sistemul financiar, promovarea unui sector financiar puternic și competitiv și facilitarea acțiunii forțelor de piață în prestarea serviciilor financiare.

Articolul 2. Acțiunea prezentei legi

(1) Prezenta lege se aplică pentru instituțiile financiare, cu excepția celor pe care, datorită specificului, volumului mic al cifrei de afaceri sau provenienței resurselor lor, Banca Națională le scutește parțial sau total de prevederile prezentei legi.

(2) Banca Națională are dreptul să impună adăugător instituțiilor financiare care nu sînt bănci prevederi referitoare la bănci din prezenta lege.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi se utilizează următoarele noțiuni:

administrator - membru al consiliului, al organului executiv, al comisiei de cenzori, contabilul-șef, conducătorul filialei persoanei, precum și altă persoană investită prin lege sau

statut să-și asume obligații, de sine stătător sau împreună cu alții, în numele și în contul persoanei;

afiliată a unei alte persoane se consideră persoana:

a) care exercită controlul asupra persoanei;

b) care se află sub controlul persoanei;

c) care se află, împreună cu persoana, sub controlul unei alte persoane;

d) care este membru al consiliului, al organului executiv și al comisiei de cenzori a persoanei;

e) care, conform legislației civile, este legată de persoana fizică - membru al consiliului, al organului executiv, al comisiei de cenzori a persoanei - printr-un raport de rudenie de gradul întâi și doi, precum și soții;

f) a cărei afiliere este determinată de Banca Națională prin actele sale normative, care trebuie să corespundă principiilor general acceptate pentru o supraveghere bancară eficientă;

bancă - instituție financiară care acceptă de la persoane fizice sau juridice depozite sau echivalente ale acestora, transferabile prin diferite instrumente de plată, și care utilizează aceste mijloace total sau parțial pentru a acorda credite sau a face investiții pe propriul cont și risc;

capital - valoarea netă a fondurilor de care dispune o instituție financiară, reprezentând diferența dintre active și obligații (datorii);

capital reglementat - fondurile proprii pe care instituția financiară trebuie să le mențină în conformitate cu regulamentele Băncii Naționale în care sînt stabilite părțile componente ale capitalului reglementat și suma minimă pe care instituția trebuie să o mențină în raport cu activele ponderate la risc ori cu totalul activelor;

cotă de participare la capital - drept pe proprietate sau de vot în capitalul unei unități economice;

cotă substanțială - drept de proprietate direct sau indirect care reprezintă echivalentul de 5 la sută sau mai mult din capitalul unității economice sau din dreptul de vot ori care permite exercitarea unei influențe considerabile asupra managementului sau activității acesteia;

creanță - orice instrument negociabil de datorie sau orice alt instrument echivalent, precum și orice instrument negociabil care acordă dreptul de a achiziționa o altă creanță negociabilă prin subscriere sau schimb. Creanțele negociabile pot fi în forță de certificat sau de înscris în registrul contabil;

credit - orice angajament de a acorda bani ca împrumut cu condiția rambursării lor, plății dobînzii și altor plăți aferente;

orice prelungire a termenului de rambursare a datoriei;

orice garanție emisă, precum și orice angajament de a achiziționa o creanță sau alte drepturi de a efectua o plată;

datorie subordonată - sumă de bani depusă, care îndeplinește următoarele criterii:

- este neasigurată;

- termenul de scadență este de cel puțin 5 ani. Dacă termenul de scadență nu este fixat, este rambursabilă la cererea deținătorului în termen nu mai mic de 5 ani de la data depunerii și cu condiția obținerii prealabile de la Banca Națională a permisiunii eliberate în condițiile art.7 alin.(2);

- nu este rambursabilă înainte de data scadenței, cu excepția cazului lichidării băncii;

- în cazul lichidării băncii, se achită după executarea creanțelor tuturor creditorilor băncii, dar înaintea executării creanțelor acționarilor;

- poate fi considerată drept componentă a capitalului reglementat în condițiile stabilite de Banca Națională;

depozit - sumă de bani depusă care:

- urmează să fie rambursată fie la vedere, fie la termen, cu sau fără dobîndă ori cu orice alt beneficiu, fie în condițiile convenite în comun de către deponent (persoana care depune banii) sau de împuternicitul acestuia și de depozitar (persoana care acceptă banii spre păstrare);

- nu se raportă la datorii subordonate la dreptul de proprietate ori la servicii, inclusiv la serviciile de asigurare;
- este atestată sau nu de orice evidență scrisă ori de orice chitanță, certificat, notă sau de un alt document al depozitarului;
- depozite personale - depozite ale persoanelor fizice;
- distribuire a capitalului - distribuire, efectuată de instituția financiară către proprietari, a banilor sau a altor valori obținute pe baza proprietății lor, cu excepția:
 - dividendelor constituite numai din acțiuni ale instituției sau din drepturi de achiziționare astfel de acțiuni;
 - sumei plătite în baza depozitelor la o bancă cooperatistă care, conform determinării făcute de Banca Națională, nu reprezintă o distribuție în sensul art.28 alin.(4);
- documentație de credit - documentația care stă la baza unei convenții între o bancă și o altă persoană pentru acordarea unui credit și cuprinde cel puțin:
 - situația financiară curentă a solicitantului de credit și a oricărei persoane care constituie o garanție personală;
 - o descriere a modalităților de garantare pentru plata integrală a datoriei și, după caz, o evaluare a bunurilor care fac obiectul garanției;
 - o descriere a condițiilor creditului, cuprinzând valoarea creditului, rata dobânzii, schema de rambursare, obiectivul debitorului și scopul pentru care a solicitat creditul;
 - documentul cu semnăturile persoanelor care au autorizat acordarea creditului în numele băncii;
 - alte documente determinate de bancă;
- filială - unitate aparte, juridic dependentă de bancă, ce desfășoară toate tipurile de activități financiare sau unele din ele;
- instituție financiară - persoană juridică ce acceptă depozite sau echivalente ale acestora netransferabile prin nici un instrument de plată și care utilizează total sau parțial aceste mijloace pentru a acorda credite sau a face investiții pe propriul cont și risc;
- măsură de remediere - măsură de corectare a încălcărilor enumerate la art. 38, care constă în:
 - întocmirea unui plan de majorare a capitalului reglementat;
 - formarea unor comisii ale consiliului băncii de supraveghere a creditelor, de gestiune a activelor și pasivelor, de audit și control intern;
 - înlocuirea șefilor de subunități;
 - crearea și aplicarea unui sistem de control intern mai eficient;
 - alte măsuri;
- ordonanță - normă obligatorie emisă de Banca Națională în scopul executării prezentei legi cu privire la una sau mai multe instituții financiare care nu constituie totalitatea instituțiilor financiare dintr-o categorie;
- persoană - persoană fizică sau juridică, asociație sau grup de persoane acționând în comun, înregistrate ca atare sau nu;
- regulament - normă obligatorie emisă de Banca Națională în scopul executării prezentei legi pentru una sau mai multe categorii de instituții financiare și pentru alte persoane juridice și fizice;
- sucursală - orice persoană juridică în care o altă persoană juridică sau un grup de persoane acționând în comun dețin:
 - echivalentul de 50 la sută sau mai mult de acțiuni cu drept de vot;
 - o cotă substanțială care permite acestei alte persoane juridice sau grup de persoane să exercite un control real asupra managementului sucursalei și activității ei.

[Art.3 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.3 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.3 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

[Art.3 completat prin Legea nr.1554-XIII din 25.02.98]

Capitolul II

LICENȚIEREA BĂNCILOR

[Denumirea modificată prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

Articolul 4. Dreptul de a licenția

Banca Națională este investită cu dreptul exclusiv de a elibera licențe băncilor.

[Art.4 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

Articolul 5. Capitalul minim

(1) Suma minimă subscrisă și depusă în capitalul băncii se stabilește în cuantum de 100 de milioane de lei.

(2) Acțiunile se achită integral cu mijloace bănești.

[Art.5 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.5 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 6. Cererea pentru eliberarea licenței

(1) Pentru eliberarea licenței de a desfășura activități financiare în conformitate cu art.26, se depune la Banca Națională, în modul stabilit de ea, o cerere scrisă, la care se anexează:

a) date despre calificarea și experiența administratorilor viitoarei instituții financiare, activitatea lor profesională din ultimii 10 ani;

b) date despre capitalul viitoarei bănci care se prevede să fie plătit;

c) business-planul viitoarei bănci cuprinzând structura organizatorică, tipurile de activități financiare preconizate, pronosticul rezultatelor financiare pentru următorii 3 ani etc.;

d) informații privitoare la numele (denumirea), domiciliul (sediul), activitatea comercială sau profesională din ultimii 10 ani și cota de participare a fiecărei persoane care intenționează să dețină 5 la sută sau mai mult din acțiunile cu drept de vot ale băncii. În scopul aplicării acestei prevederi asupra persoanelor afiliate, cota de participare a acestora se stabilește prin agregarea cotelor lor;

e) orice alte informații prevăzute de regulamentele Băncii Naționale.

(2) În cazul în care Banca Națională consideră că informațiile de bază sînt insuficiente pentru eliberarea licenței, poate cere solicitantului date suplimentare.

(3) Cererea de eliberare a licenței pentru filialele și sucursalele unei bănci străine se depune de către aceasta în modul stabilit prin regulamentele Băncii Naționale.

[Art.6 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

Articolul 7. Decizia privind eliberarea licenței

(1) În termen de 3 luni de la data primirii cererii în condițiile art. 6, Banca Națională o aprobă preliminar sau o respinge, aducînd în scris la cunoștința solicitantului decizia sa. Refuzul de a elibera licență trebuie să fie motivat. Ca motiv de respingere a cererii poate servi și faptul că informația depusă este insuficientă pentru a se constata că solicitantul corespunde cerințelor din alin. (2).

(2) Banca Națională eliberează licență numai dacă este pe deplin convinsă că:

a) banca se va conforma condițiilor prezentei legi;

b) calificarea, experiența și integritatea morală a administratorilor și acționarilor cu cote substanțiale corespund business-planului și activităților financiare pentru care banca va primi licență;

c) situația financiară a băncii va fi satisfăcătoare.

(3) După aprobarea preliminară a cererii, Banca Națională stabilește următoarele cerințe pentru primirea licenței:

a) depunerea capitalului inițial, care nu trebuie să fie mai mic decît capitalul minim necesar;

b) angajarea de specialiști;

c) încheierea de contract cu o firmă de audit, conform art. 34;

d) închirierea sau cumpărarea de utilaj pentru efectuarea operațiunilor bancare și de edificii bancare.

(4) Dacă în decursul unui an banca nu îndeplinește cerințele enumerate, aprobarea preliminară a cererii se anulează.

(5) Dacă cerințele enumerate sînt satisfăcute, Banca Națională eliberează licența în termen de o lună.

(6) Băncii străine se acordă licențe pentru filiale și sucursale dacă:

a) în țara de origine banca străină este autorizată pentru activități de atragere a depozitelor sau a altor fonduri rambursabile;

b) autoritățile competente din țara de origine care supraveghează activitatea financiară a băncii străine la sediul ei central au aprobat în scris eliberarea unei astfel de licențe;

c) Banca Națională constată că banca străină este supravegheată adecvat, în mod consolidat, de autoritățile competente din țara de origine.

(7) Instituțiile financiare care practică unele activități financiare și care nu sînt calificate ca bancă potrivit prezentei legi primesc licență în modul stabilit de Banca Națională.

(8) Banca Națională nu eliberează licență în cazul cînd capitalul băncii ce se constituie nu corespunde cuantumului capitalului minim prevăzut la art.5 plus cheltuielile necesare pentru constituirea băncii. Cheltuielile legate de constituirea băncii se efectuează în limita prevăzută în business-planul elaborat în conformitate cu prevederile art.6 alin.(1) lit.c).

[Art.7 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.7 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 8. Termenul licenței. Copii autorizate de pe licență. Taxe

(1) Licența se eliberează pe un termen nedeterminat și este netransferabilă.

(2) Pentru fiecare filială sau o altă subdiviziune separată a băncii în care se va desfășura activitatea pe baza licenței, băncii i se eliberează copii autorizate de pe aceasta.

(3) Taxa pentru eliberarea licenței se stabilește la valoarea de 50000 de lei.

(4) Taxa pentru eliberarea copiei autorizate de pe licență, pentru reperfectarea licenței/copiei autorizate de pe aceasta, precum și cea pentru eliberarea duplicatului licenței/copiei autorizate de pe aceasta se stabilesc la valoarea de 450 lei.

(5) Sumele taxelor indicate la alineatele (3) și (4) se varsă la bugetul de stat și sînt nerambursabile în cazul în care banca/filiala sau o altă subdiviziune separată a băncii nu își începe activitatea sau încetează să funcționeze.

[Art.8 în redacția Legii nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

Articolul 9. Registrul băncilor

(1) Banca Națională ține registrul băncilor licențiate, în care se înscriu denumirea, adresele sediului central și ale filialelor lor și la care se anexează copiile de pe documentele indicate la art.17. Acest registru va fi accesibil permanent publicului.

(2) În toate unitățile teritoriale ale Băncii Naționale trebuie să se afle copii de pe registrul băncilor licențiate care vor fi accesibile permanent publicului.

(3) Băncile ale căror licențe au fost retrase se exclud din registru prin înscrierea respectiv.

[Art.9 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.9 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 10. Retragerea licenței

(1) Banca Națională poate retrage licența băncii în cazul în care:

a) retragerea licenței este solicitată de bancă;

b) au fost comise încălcările enumerate la art.38;

c) licența a fost obținută în baza unor informații eronate, oferite de solicitant sau referitoare la el;

d) banca nu a început activitatea într-un termen de un an de la data eliberării licenței sau a fost incapabilă timp de peste 6 luni de a efectua operațiuni de atragere a depozitelor sau a altor fonduri rambursabile;

e) a fost retrasă licența unei alte bănci care deține o cotă substanțială în banca respectivă;

f) a avut loc reorganizarea băncilor sau vinderea unei părți substanțiale din activele băncii;

g) deținătorul unei cote substanțiale în bancă a transferat sau a pierdut în alt mod această cotă fără permisiunea scrisă a Băncii Naționale;

h) banca este lichidată conform hotărârii luate de proprietarii ei sau încetează să existe ca unitate juridică independentă;

i) activitățile financiare ale băncii din primii 3 ani de funcționare se deosebesc considerabil de cele preconizate în cererea de eliberare a licenței, iar în opinia Băncii Naționale o astfel de deviere nu este justificată de noile circumstanțe economice;

j) proprietarii băncii nu respectă condițiile prevăzute de lege pentru asigurarea unei gestiuni prudente a băncii ori nu permit efectuarea unei supravegheri eficiente.

(2) În cazul în care retragerea licenței este solicitată de bancă, Banca Națională decide în termen de 30 de zile de la primirea solicitării.

(3) Licența eliberată unei bănci străine pentru filialele ei trebuie să fie retrasă de Banca Națională în cazul în care banca străină a pierdut împuternicirea de a desfășura activități de acceptare a depozitelor sau a altor fonduri rambursabile în țara de origine.

(4) Decizia motivată a Băncii Naționale de a retrage licența trebuie să fie imediat comunicată în scris băncii și filialei respective precum și inspectoratului fiscal.

[Art.10 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.10 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.10 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 11. Publicarea și intrarea în vigoare a deciziei de retragere a licenței

(1) Decizia de retragere a licenței se publică, în cel mult 7 zile de la adoptare, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în ziarele de circulație generală, precum și în ziarele din localitățile în care banca are unități teritoriale.

(2) Decizia de retragere a licenței intră în vigoare la data adoptării.

(3) De la data intrării în vigoare a deciziei de retragere a licenței, banca este obligată să nu se angajeze în activități financiare, să-și lichideze activele într-un timp cât mai scurt, să înceteze acceptarea depozitelor și să-și onoreze obligațiile. În procesul de lichidare banca rămîne subiectul prezentei legi, ca și în timpul deținerii licenței.

[Art.11 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.11 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 12. Interdicții

(1) Nici o persoană nu poate practica activități financiare, care includ acceptarea de depozite sau echivalente ale acestora, fără licență emisă de Banca Națională.

(2) Nici o persoană, cu excepția băncilor, nu poate accepta depozite personale sau echivalente ale acestora.

(3) Nici o persoană care nu are licență emisă de Banca Națională nu poate să utilizeze referitor la activitatea sa cuvântul "bancă" sau derivate ale lui, cu excepția cazurilor când folosirea lor este recunoscută de lege sau de un acord internațional și când este evident din context că acest cuvânt și derivatele lui nu se referă la activitate financiară.

(4) Nici o bancă străină nu poate desfășura direct activitate financiară în Republica Moldova decât prin filiale și sucursale pentru care Banca Națională a emis licență. Banca străină poate deschide reprezentanțe în Republica Moldova numai după notificarea Băncii Naționale, în conformitate cu actele normative adoptate de aceasta. Reprezentanțele băncilor străine își vor limita activitatea la acte de informare, de legătură sau de reprezentare și nu vor efectua nici una din activitățile prevăzute la art.26.

(5) Nici o persoană nu poate atrage depozite prin reprezentare eronată a faptelor, crearea unor aparențe, prin inducere în eroare sau prin alte manipulări.

[Art.12 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.12 completat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.12 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Capitolul III

ORGANIZAREA ȘI ADMINISTRAREA BĂNCILOR

Articolul 13. Organizarea și independența băncilor

(1) Băncile sînt organizate ca societăți pe acțiuni conform legislației despre societățile pe acțiuni.

(2) Banca dispune de independență juridică, operațională, financiară și administrativă față de orice persoană, inclusiv față de Banca Națională, de Guvern și de alte autorități ale administrației publice, dacă legislația nu prevede altfel. Nici o persoană nu poate îngreuna independența băncilor, nu poate influența administratorii în exercitarea funcțiilor, nu poate interveni în activitatea vreunei bănci, cu excepția executării unor obligații sau împuterniciri specifice prevăzute de legislație.

(3) Banca este în drept să încheie contracte, să posede și să dispună de bunuri mobile și imobile și să fie parte în proces.

(4) Băncile pot deschide filiale și reprezentanțe pe teritoriul Republicii Moldova și al altor state numai cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale, în condițiile stabilite de actele normative adoptate de aceasta.

[Art.13 modificat prin Legea nr.130-XVI din 12.06.2008, în vigoare 01.07.2008]

[Art.13 completat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.13 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 14. Capitalul

(1) Suma minimă pe care banca o menține în calitate de capital reglementat nu poate fi mai mică decît cuantumul capitalului minim stabilit la art.5 alin.(1).

(2) Acțiunile se achită integral cu mijloace bănești.

[Art.14 în redacția Legii nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.14 completat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 15. Restricțiunile privind proprietatea și cotele

(1) Transferul prin tranzacții a unei cote din capitalul băncii se efectuează cu permisiunea scrisă a Băncii Naționale, dacă în urma unui astfel de transfer orice persoană sau orice persoane care acționează în comun vor deține, direct sau indirect, o cotă substanțială în capitalul acestei bănci, precum și în cazul în care, în urma majorării unei astfel de cote, se vor atinge sau se vor depăși limitele de 25 la sută, 33 la sută și 50 la sută. Decizia privind o astfel de autorizație se emite conform art.7 alin.(2). Exercițiul dreptului de vot al acționarilor care dețin cote substanțiale și care nu au obținut permisiunea Băncii Naționale sau au obținut cote ce au condus la depășirea limitelor maxime prevăzute la alin.(2), este suspendat de la data avizării de către Banca Națională, în mărimea cotei care depășește limitele permise de Banca Națională. Acționarii sînt obligați, în termen de 3 luni, să obțină permisiunea Băncii Naționale sau să-și vîndă acțiunile deținute fără permisiunea Băncii Naționale. După expirarea acestui termen, dacă acțiunile nu au fost vîndute sau nu s-a obținut permisiunea Băncii Naționale, banca este obligată să anuleze acțiunile respective, să emită acțiuni noi în același număr și de aceeași clasă, urmînd ca suma obținută din vînzarea acestor acțiuni să fie transmisă deținătorului inițial după reținerea cheltuielilor legate de vînzare.

(2) Suma tuturor cotelor de participare în capitalul băncii ai căror proprietari direcți sau indirecti sînt persoane rezidente ale țării și/sau zonelor off-shore, precum și/sau grupuri de persoane care acționează în comun, ce au în componența lor o persoană din țările și/sau zonele menționate, nu trebuie să depășească mărimea cotei substanțiale.

(3) Fără autorizația scrisă a Băncii Naționale nici o bancă, singură sau în acord cu una sau mai multe persoane cu care acționează împreună, direct sau indirect, nu poate:

a) să dețină în capitalul unei unități economice, angajate în alte activități decât cele financiare, o cotă care fie că reprezintă o cotă substanțială, fie că depășește, conform valorii ei curente, 15 la sută din capitalul reglementat al băncii;

b) să dețină valoarea curentă totală a unor astfel de cote ce depășește 50 la sută din capitalul reglementat.

(4) Nu este necesară autorizarea Băncii Naționale pentru cotele de participare la capital, cu excepția cotelor de participare la capitalul băncilor:

a) achiziționate de bancă în schimbul rambursării creditului acordat de ea. În acest caz banca poate să dispună de astfel de cote cel mult un an sau o perioadă de timp mai mare stabilită de Banca Națională în cazuri excepționale;

b) deținute de bancă în calitate de agent.

[Art.15 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.15 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 16. Reorganizarea băncilor

Reorganizarea băncilor sau vânzarea unei părți substanțiale din activele băncii se efectuează cu permisiunea scrisă a Băncii Naționale. Decizia privind o astfel de permisiune se emite conform art.7 alin.(2). Banca sau băncile constituite în urma contopirii sau dezmembrării încep activitatea numai după obținerea licenței Băncii Naționale. Nu pot fi permise reorganizările care intră în contradicție cu art.27.

[Art.16 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.16 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.16 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 17. Statutul și regulamentele

(1) Banca trebuie să aibă un statut în care se specifică denumirea, adresa, obiectul activității, funcțiile consiliului băncii, cuantumul capitalului, tipul, numărul, valoarea nominală a acțiunilor și drepturile de vot legate de ele. Statutul băncii poate fi modificat doar cu aprobarea Băncii Naționale dată în scris.

(2) Banca se conduce de regulamente interne, aprobate de consiliul său, care, în conformitate cu statutul băncii, stabilesc:

a) structura organizatorică și funcțiile băncii, modul de formare și competența organelor de administrare și de control;

b) funcțiile unităților din structura băncii, ale administratorilor lor și ale funcționarilor băncii;

c) limitele competenței administratorilor și ale funcționarilor băncii de a se angaja în activități financiare în numele și în favoarea băncii;

d) funcțiile comisiei de cenzori și ale altor comisii permanente.

(3) Băncile prezintă Băncii Naționale copia autorizată de pe statut și de pe regulamentele băncii, lista persoanelor oficiale autorizate să acționeze în numele ei, documentul care stabilește limitele competenței acestora și speciimenele semnăturilor lor.

Articolul 18. Organul de administrare și organul de control

(1) Organele de conducere ale băncii sînt adunarea generală a acționarilor, consiliul, organul executiv și comisia de cenzori. Consiliul este organul de administrare al băncii care exercită funcții de supraveghere, elaborează și asigură aplicarea politicii băncii. Atribuțiile consiliului se stabilesc în statutul băncii și regulamentele interne ale acesteia.

(2) Organul de control al băncii este comisia de cenzori, care exercită controlul activității ei.

[Art.18 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 19. Consiliul băncii

(1) Consiliul băncii este format dintr-un număr impar de membri, dar nu mai puțin de trei. Membrii consiliului sînt aleși de adunarea generală a acționarilor băncii pentru un termen de pînă la 4 ani. Membrii consiliului pot fi re desemnați pentru un nou termen. Adunarea generală a acționarilor băncii poate stabili remunerarea membrilor consiliului. Majoritatea membrilor consiliului trebuie să fie persoane care nu sînt afiliate băncii, cu excepția afilierii determinate de calitatea de membru al consiliului băncii.

(2) Nu poate fi ales membru al consiliului băncii sau i se retrage această calitate prin decizie a adunării generale a acționarilor băncii persoana:

a) care este sau care va deveni membru de consiliu în 2 sau mai multe bănci din Republica Moldova;

b) căreia i s-a retras dreptul de a fi membru al consiliului băncii;

c) care îndeplinește sau a îndeplinit în decursul a 12 luni precedente funcții în Consiliul de administrație al Băncii Naționale;

d) care a fost subiectul unei cauze privind insolvabilitatea și nu a fost eliberată de datorii.

(3) Consiliul băncii și membrii lui nu pot delega unor alte persoane responsabilitățile lor.

[Art.19 completat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.19 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 20. Comisia de cenzori

(1) Comisia de cenzori este alcătuită dintr-un număr impar, dar nu mai puțin de 3 membri aleși de adunarea generală a acționarilor băncii pentru o perioadă de pînă la 4 ani. Membrii consiliului băncii nu pot fi concomitent membri ai comisiei de cenzori. Majoritatea membrilor comisiei de cenzori trebuie să fie persoane care nu sînt angajați ai băncii.

(2) Comisia de cenzori:

a) stabilește pentru bancă proceduri de evidență și de control contabil în temeiul regulamentelor Băncii Naționale, supraveghează respectarea lor și controlează conturile și alte documente ale băncii;

b) controlează respectarea legilor și a regulamentelor aplicabile băncii și prezintă consiliului băncii rapoartele respective;

c) prezintă avize în problemele solicitate de consiliul băncii și în alte probleme pe care le consideră necesare.

(3) Comisia de cenzori se întrunește în ședințe ordinare o dată în trimestru și în ședințe extraordinare, la convocarea consiliului băncii sau a doi membri ai săi. Deciziile se iau cu votul majorității membrilor care nu sînt în drept să se abțină de la votare.

[Art.20 completat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.20 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 21. Exigențele față de administratori

Persoanele alese sau numite în funcția de administrator de bancă trebuie să corespundă criteriilor stabilite de Banca Națională privind calificarea, experiența, reputația în cercurile de afaceri, inexistența antecedentelor penale și a probelor care ar demonstra că au purtat răspundere la locurile anterioare de muncă pentru apariția de probleme financiare și administrative, inexistența mărturiilor de escrocherii financiare, de evaziune fiscală etc. Administratori ai băncii pot fi numai persoane fizice, cu excepția membrilor comisiei de cenzori ale căror împuterniciri pot fi delegate organizației de audit, dacă aceasta nu efectuează controlul de audit al băncii. Aceste persoane trebuie să fie confirmate de Banca Națională înainte de începerea exercitării funcției. Decizia privind o astfel de confirmare se emite în condițiile art.7 alin.(2).

[Art.21 completat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.21 completat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 22. Secretul comercial, secretul bancar și obligațiile fiduciare

(1) Administratorii, funcționarii și agenții băncii, actuali și precedenți, sînt obligați să păstreze secretul comercial și secretul bancar, să nu folosească în interes personal sau al unor terți, decît al băncii în care lucrează sau au lucrat, informațiile obținute în exercițiul funcțiunii și să nu permită accesul altor persoane la aceste informații.

(2) Astfel de informații pot fi aduse numai la cunoștința Băncii Naționale, inspectorilor ei, experților contabili și contabililor autorizați externi acceptați de ea, organelor judiciare și de urmărire penală, oficiilor de executare ale Departamentului de executare, în limita necesară executării documentului executoriu, Curții de Conturi, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, organelor fiscale respective, după cum prevede legislația, precum și în cazul în care protecția intereselor băncii în cadrul unor acțiuni în justiție necesită dezvăluirea secretului comercial și secretului bancar. Băncile comerciale sînt obligate să prezinte organelor de urmărire penală materialele privind creditele dubioase și compromise, determinate de către acestea ca atare potrivit actelor normative ale Băncii Naționale, pentru luarea măsurilor în conformitate cu legislația în vigoare. Băncile comerciale sînt obligate, de asemenea, în termen de 5 zile de la data deschiderii conturilor bancare, să prezinte contribuabilului documente ce confirmă deschiderea lor.

(3) Băncile trebuie să stabilească proceduri convenabile astfel încît administratorii și funcționarii lor să nu fie puși în situația cînd obligațiile lor față de un client intră în conflict cu obligațiile față de un alt client sau cînd interesele lor proprii intră în conflict cu obligațiile față de un client.

[Art.22 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.22 completat prin Legea nr.64-XVI din 30.03.06, în vigoare 28.04.06]

[Art.22 modificat prin Legea nr.290-XV din 22.07.04, în vigoare 06.08.04]

[Art.22 modificat prin Legea nr.206-XV din 29.05.03, în vigoare 18.07.03]

[Art.22 modificat prin Legea nr.1163-XV din 27.06.2002]

[Art.22 modificat prin Legea nr.1146-XV din 20.06.2002]

[Art.22 completat prin Legea nr.390-XV din 20.07.2001]

[Art.22 completat prin Legea nr.1476-XIII din 04.02.98]

[Art.22 completat prin Legea nr.815 din 24.04.96]

Articolul 23. Spălarea banilor și finanțarea terorismului

(1) Instituția financiară nu poate ascunde, converti sau transfera bani sau alte valori, știind că acestea provin din activități criminale, pentru mascarea originii lor ilegale, și nici asista persoana angajată în astfel de activități pentru evitarea consecințelor legale ale faptelor ei.

(2) Se consideră că instituția financiară știe de originea ilegală a banilor sau a altor valori cînd faptul acesta este dedus din circumstanțe de facto obiective.

(3) Instituția financiară trebuie să aducă la cunoștința autorităților competente faptele cunoscute ei care denotă că banii sau alte valori provin din activități criminale, în modul stabilit de legislație. Acordarea unor astfel de informații nu este considerată încălcare a prevederilor art.22.

[Art.23 modificat prin Legea nr.243-XVI din 16.11.2007, în vigoare 14.12.2007]

Articolul 24. Conflictul de interes

(1) Orice administrator al băncii care este parte într-un contract efectiv sau într-un contract propus băncii privind interese materiale sau care este conducător al unei persoane constituită parte într-un contract material efectiv sau propus băncii sau care are un interes material față de această persoană trebuie să dezvăluie în scris băncii interesul său material în momentul în care ia cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință de existența unui astfel de contract.

(2) Orice administrator este obligat să prezinte consiliului băncii, cel puțin o dată pe an, o notă scrisă, în care să dezvăluie suficient conflictul de interese. Se consideră dezvăluire suficientă a conflictului de interese indicarea numelui și adresei asociaților administratorului, detaliilor esențiale despre activitățile lui, intereselor de familie care confirmă că acesta are interese materiale în contractele încheiate cu orice persoană numită în notă.

(3) Administratorul care are interes material într-un contract trebuie să părăsească orice ședință la care este pus în discuție acest contract. Totodată, prezența administratorului la ședință se ia în calcul la stabilirea cvorumului, iar la votare se consideră că acesta s-a abținut. În caz de paritate a voturilor, cel al președintelui ședinței se consideră hotărâtor.

(4) Se consideră material, în aplicarea alin. (1) și alin. (2), interesul legat de averea, activitatea comercială sau interesul de familie (rudele de gradul întâi și doi) al persoanei interesate. Se consideră interesată persoana care are interes material în companie în cazul în care posedă în aceasta, direct sau indirect, o cotă substanțială sau este administratorul ei, precum și în societate în nume colectiv sau în societate în comandită, în cazul în care este membrul ei.

(5) Dacă administratorul nu a dezvăluit conflictul de interese:

a) judecătoria poate, la cererea băncii, a unui sau a mai multor acționari ai ei sau a Băncii Naționale, să suspende contractul pe un termen stabilit de prima;

b) Banca Națională poate suspenda din funcție administratorul pe un termen de cel mult un an sau îl poate destitui prin ordonanță.

(6) Independent de obligațiile fiduciare enumerate la art.22 alin.(3), administratorul băncii are obligația fiduciară față de banca în care își desfășoară activitatea și față de clienții băncii de a pune interesele băncii și ale clienților mai presus de interesul pecuniar propriu.

Capitolul IV

EFFECTUAREA OPERAȚIUNILOR

Articolul 25. Cerințele de prudență

(1) Administrarea instituțiilor financiare și operațiunile lor trebuie să fie efectuate în strictă conformitate cu principiile de administrare și principiile contabile recunoscute, cu cerințele legii și ale actelor normative emise de Banca Națională.

(2) Instituțiile financiare trebuie să mențină în permanență un capital adecvat și resurse lichide suficiente în corespundere cu tipul activității lor financiare și să asigure diversificarea activelor potrivit riscului pierderilor.

Articolul 26. Activități financiare permise băncilor

(1) Băncile pot desfășura, în limita licenței acordate, următoarele activități:

- a) acceptarea de depozite (plătibile la vedere sau la termen etc.) cu sau fără dobândă;
- b) acordarea de credite (de consum și ipotecare, factoring cu sau fără drept de regres, finanțarea tranzacțiilor comerciale, eliberarea garanțiilor și cauțiunilor etc.);
- c) împrumutarea de fonduri, cumpărarea ori vânzarea, în cont propriu sau în contul clienților (cu excepția subscrierii valorilor mobiliare), de:
 - instrumente ale pieței financiare (cecuri, cambii și certificate de depozit etc.);
 - futures și opțiuni financiare privind titlurile de valoare și ratele dobânzii;
 - instrumente privind rata dobânzii;
 - titluri de valoare;
- d) acordarea de servicii de decontări și încasări;
- e) emiterea și administrarea instrumentelor de plată (cărți de credit sau de plată, cecuri de voiaj, cambii bancare etc.);
- f) cumpărarea și vânzarea banilor (inclusiv a valutei străine);
- g) leasing financiar;
- h) acordarea de servicii aferente la credit;
- i) acordarea de servicii ca agent sau consultant financiar, cu excepția celor de la lit. a) și b);
- j) operațiuni în valută străină, inclusiv contracte futures de vânzare a valutei străine;
- k) acordarea de servicii fiduciare (investirea și gestionarea fondurilor fiduciare), păstrarea și administrarea valorilor mobiliare și altor valori etc.;
- l) acordarea de servicii de gestionare a portofoliului de investiții și acordarea de consultații privind investițiile;
- m) subscrierea și plasarea titlurilor de valoare și acțiunilor, operațiunile cu acțiuni;

n) orice altă activitate financiară permisă de Banca Națională.

[Alin.2 art.26 exclus prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

(3) Nici o bancă nu se poate angaja în activități financiare neprevăzute în licență.

[Art.26 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.26 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 27. Interzicerea operațiunilor și activităților anticompetitive

(1) Instituțiilor financiare li se interzice:

a) angajarea în tranzacții și operațiuni care le-ar putea acorda cu titlu individual sau cîtorva dintre ele o poziție dominantă pe piața monetară, pe piața financiară și cea valutară;

b) angajarea în activități de manipulare care ar conduce la avantaje necinstite pentru ele și pentru terți.

(2) Nici o instituție financiară nu are dreptul de a cere vreunei persoane să încheie contracte de servicii financiare și de altă natură sau procurări de bunuri de la afiliatele sale ca o condiție pentru a încheia contracte cu ea privind acordarea de servicii financiare.

(3) Nici o bancă și nici o instituție financiară afiliată băncii nu poate:

a) acorda unei persoane credite peste limitele stabilite de Banca Națională sau subscrie, plasa valori mobiliare sau facilita finanțări din partea unor terți către această persoană pentru a o ajuta să-și achite obligațiile către afiliată;

b) subscrie sau plasa valori mobiliare ale unei persoane și acorda totodată credite acestei persoane ca ea să-și plătească datoria, dobînda sau dividendele la astfel de valori mobiliare;

c) subscrie, plasa sau distribuie valori mobiliare, cu excepția valorilor mobiliare de stat, și, în decursul a 60 de zile de la vânzare cumpăra sau recomanda altora, în calitate de manager de active sau de consultant în probleme de investiții, să le procure.

(4) Nici o bancă nu poate cumpăra de la o afiliată a sa:

a) active ale acestei afiliate;

b) valori mobiliare care urmează a fi subscribe, plasate sau distribuite de această afiliată ori valori mobiliare care au fost subscribe, plasate sau distribuite de ea în decursul anului precedent.

(5) Nici o bancă nu poate acorda credite sau facilita primirea de credite pentru cumpărarea unor valori mobiliare subscribe, plasate sau distribuite de către o afiliată a sa.

[Art.27 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 28. Măsuri de prudență

(1) Băncile sînt obligate să respecte următoarele limite maxime prevăzute de Banca Națională:

a) indicii maximi și pozițiile care urmează să fie respectate de către bancă cu privire la activele sale, la activele ponderate la risc, la elementele extrabilanțiere și la diferite categorii de capital și rezerve;

b) suma maximă a creditelor acordate și contractate, raportată la capitalul reglementat, pe care o bancă are dreptul să o acorde unei persoane sau unui grup de persoane aflate în relații speciale cu banca;

c) suma maximă a creditelor acordate și contractate, raportată la suma totală a creditelor băncii, de care pot beneficia 10 cei mai mari debitori (inclusiv grupurile de persoane aflate în relații speciale cu banca).

(2) Conform regulamentelor Băncii Naționale, băncile trebuie să respecte cerințele privind:

a) suma minimă a resurselor lichide sau a unor categorii specifice de astfel de resurse raportată la valoarea ori la schimbarea valorii activelor (inclusiv garanții și gajuri primite) ori la unele categorii specifice ale acestora sau raportată la valoarea ori la schimbarea valorii pasivelor sau la unele categorii specifice ale acestora;

b) suma totală maximă de investiții în imobil sau categoriile specifice ale acestora;

c) clasificarea și evaluarea activelor, precum și provizioanele specifice de risc ce trebuie făcute, pe baza unor astfel de clasificări și evaluări, pentru acoperirea eventualelor pierderi legate de credite și termenele când dobânzile de la aceste credite nu mai pot fi considerate ca venit decât dacă sînt plătite de fapt;

d) acordarea unor anumite tipuri și forme de credite și investiții;

e) armonizarea termenelor și dobînzilor la active și pasive;

f) pozițiile neasigurate în valută străină, metale prețioase sau pietre prețioase ce depășesc o anumită limită.

(3) Nerespectarea cerințelor indicate la alin. (1) și la alin. (2) atrage după sine sancțiunile prevăzute la art. 38.

(4) Banca nu poate distribui capital dacă Banca Națională consideră că în consecință capitalul reglementat va fi mai mic decât capitalul minim necesar.

(5) Banca nu poate acorda credite garantate cu acțiunile emise de ea.

(6) Nici o instituție financiară nu se poate angaja direct în activități de întreprinzător sau în servicii altele decât cele financiare.

[Art.28 completat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 29. Documentele instituțiilor financiare

Instituția financiară trebuie să întocmească și să țină la sediul său central următoarele documente:

a) statutul și regulamentele, modificările la ele;

b) registrul acționarilor săi, inclusiv numărul de acțiuni înregistrate pe numele fiecărui acționar, conform Legii cu privire la piața valorilor mobiliare;

c) procesele-verbale ale ședințelor și deciziile consiliului său;

d) procesele-verbale și deciziile adunărilor generale ale acționarilor;

e) registrele contabile care reflectă clar și corect activitatea instituției respective, operațiunile efectuate, situația sa financiară;

f) evidența zilnică detaliată a operațiunilor efectuate pentru fiecare client, soldurile conturilor lui;

g) alte documente prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Băncii Naționale.

[Art.29 completat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 30. Informarea publicului

Instituția financiară trebuie să dea periodic publicității informații veridice despre activitatea sa financiară, despre condițiile în care acceptă depozite și acordă credite, despre ratele dobînzii în modul stabilit de Banca Națională.

Articolul 31. Tranzacțiile cu funcționarii băncii și cu persoanele aflate în relații speciale cu banca

(1) Băncile nu pot acorda credite unei persoane aflate în relații speciale cu banca sau în interesul ei, dacă astfel de credite nu se acordă în genere sau se acordă în condiții mai puțin avantajoase persoanelor care nu se află în astfel de relații cu banca. În scopul aplicării acestei prevederi, este considerat persoană care se află în relații speciale cu banca: orice administrator al băncii; orice persoană aflată în legătură de rudenie de gradul întâi și doi cu un astfel de funcționar; acționarii cu cote substanțiale; persoanele afiliate băncii. Pe lângă aceasta, nici o bancă nu trebuie să acorde credit unei persoane care se află în relații speciale cu ea ori în interesul ei dacă în consecință suma tuturor creditelor acordate unor astfel de persoane va depăși cuantumul stabilit de Banca Națională.

(2) Creditele acordate de bancă unei instituții financiare care se află în relații speciale cu ea vor fi supuse unor condiții și restricții stabilite de Banca Națională. În scopul aplicării acestei prevederi, se consideră instituție financiară care se află în relații speciale cu banca: orice persoană sau grup de astfel de persoane acționînd în comun, avînd în mod direct sau indirect un

interes în acordarea de către bancă a unui credit; orice unitate economică în care banca are o cotă substanțială.

(3) Banca nu poate acorda credite nici unui funcționar al său, decât în limitele stabilite de Banca Națională.

[Art.31 modificat prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001]

Articolul 32. Acordarea de credite

(1) Toate operațiunile de credit și garanție ale băncilor trebuie consemnate în documente contractuale din care să rezulte clar termenii stabilite și toate condițiile tranzacțiilor respective.

(2) La acordarea creditelor, băncile urmăresc ca solicitanții să dea dovadă de credibilitate în ceea ce privește rambursarea acestora la scadență. În acest scop, băncile cer solicitanților garantarea creditelor în condițiile stabilite prin regulamentele lor de creditare.

[Art.32 în redacția Legii nr.623-XV din 09.11.2001]

Capitolul V

CONTURI, DĂRI DE SEAMĂ, AUDIT, RAPOARTE ȘI INSPECȚII

Articolul 33. Conturile și dările de seamă financiare

(1) Instituțiile financiare trebuie să țină permanent conturi și registre și să întocmească periodic dări de seamă care să reflecte operațiunile și situația financiară conform practicii contabile general acceptate.

(2) Conturile și dările de seamă financiare trebuie să corespundă standardelor de contabilitate, stabilite de Banca Națională, respectându-se cerințele de întocmire a conturilor instituțiilor financiare, inclusiv de creare a provizioanelor pentru acti vele dubioase și compromise și de stabilire a termenelor de trecere în cont a veniturilor.

(3) Conturile, registrele și dările de seamă financiare ale instituțiilor financiare trebuie să reflecte operațiunile și starea financiară a filialelor și sucursalelor și să fie întocmite atât separat cât și în mod consolidat.

Articolul 34. Auditul extern

(1) Banca trebuie să încheie contract cu o firmă de audit independentă acceptată de Banca Națională, care:

a) îi acordă asistență în ținerea evidenței contabile în conformitate cu principiile stabilite de Banca Națională;

b) întocmește un raport despre activitatea ei anuală și un aviz despre veridicitatea cu care dările de seamă reflectă starea ei financiară, în conformitate cu prezenta lege;

c) controlează corectitudinea metodelor și procedeele de audit și de control intern și face recomandări de remediere;

d) informează Banca Națională despre orice acțiune frauduloasă comisă de funcționarii băncii sau ai filialelor ei, precum și despre orice neregulă din administrarea și din efectuarea operațiunilor care ar putea conduce la pierderi materiale pentru bancă sau filiala sa.

(2) În banca ale cărei active nu depășesc suma stabilită de Banca Națională, funcțiile de audit pot fi exercitate de un expert contabil sau de un contabil autorizat din bancă aprobat de Banca Națională.

Articolul 35. Publicarea bilanțului, avizului auditului extern și raportului anual

Banca, în termen de 4 luni de la încheierea anului financiar, va publica, în ziarele de circulație generală, precum și în ziarele din localitățile în care banca are unități teritoriale, bilanțul și avizul auditului extern și va edita raportul anual, eliberând gratuit publicului copii de pe acesta din urmă.

Articolul 36. Inspecția filialelor

(1) Prevederile art. 34 și art. 35 pot fi aplicate, prin actele normative ale Băncii Naționale, și filialelor băncii ca unor sucursale. Cerințele statutului și ale regulamentelor băncii privind întocmirea dărilor de seamă se pot aplica și filialelor.

(2) Funcțiile comisiei de cenzori a filialei unei bănci străine pot fi exercitate de un comitet de audit sau de un alt organ reprezentativ al băncii străine.

Articolul 37. Rapoarte și inspecții

(1) Banca va întocmi și va prezenta Băncii Naționale, conform regulamentelor acesteia, rapoarte despre administrarea, operațiunile, lichiditatea, solvabilitatea profitabilitatea sa și ale sucursalelor sale, atât separat, cât și în mod consolidat, în scopul evaluării stării financiare a băncii și a fiecărei sucursale.

(2) Banca, filialele, sucursalele sale, inclusiv cele din străinătate vor fi supuse unor inspecții efectuate de către inspectori ai Băncii Naționale sau de experți contabili și contabili autorizați, numiți de aceasta. Asupra băncii care este filială sau sucursală a unei bănci străine sau care are o cotă substanțială în capitalul unei bănci străine astfel de inspecții pot fi efectuate de experții contabili și contabilii autorizați care supraveghează activitatea financiară din țara respectivă.

(3) Banca și sucursalele sale vor permite accesul în bancă inspectorilor Băncii Naționale, experților contabili și contabililor autorizați, numiți de aceasta, și vor conlucra cu ei.

(4) În cadrul inspecției băncilor și sucursalelor acestora, inspectorii Băncii Naționale, experții contabili și contabilii autorizați numiți de ea au dreptul:

a) să examineze conturile, registrele și orice alte documente;

b) să solicite administratorilor, funcționarilor și agenților băncii și ai sucursalelor orice informație referitoare la activitatea și operațiunile efectuate.

(5) Accesul organelor fiscale, al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, al organelor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și ale altor organe, investite cu funcții de control, în instituțiile financiare pentru a efectua controale și punerea la dispoziția acestor organe a informațiilor și documentelor sau copiilor de pe acestea, necesare pentru exercitarea funcțiilor încredințate, în limitele competenței lor, se permit și se îndeplinesc în conformitate cu legislația ce reglementează activitatea organelor menționate.

[Art.37 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.37 modificat prin Legea nr.290-XV din 22.07.04, în vigoare 06.08.04]

[Art.37 modificat prin Legea nr.1146-XV din 20.06.2002]

[Art.37 modificat prin Legea nr.390-XV din 20.07.2001]

Capitolul VI

ACȚIUNI ILEGALE, MĂSURI DE REMEDIERE ȘI SANCTIUNI

Articolul 38. Acțiuni ilegale, măsuri de remediere și sancțiuni

(1) Dacă se constată că banca (instituția financiară), proprietarii sau administratorii ei au încălcat prezenta lege, actele normative ale Băncii Naționale, condițiile de licențiere, obligațiile fiduciare ori s-au angajat în operațiuni riscante sau dubioase, nu au raportat, au raportat cu întârziere, au raportat date eronate privind indicatorii de prudență bancară sau alte exigențe prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale, nu au respectat măsurile de remediere stabilite de Banca Națională sau luând în considerare specificul situației financiare curente sau din trecut a băncii (instituției financiare), Banca Națională poate:

a) emite un avertisment;

b) încheia cu banca (instituția financiară) un acord care prevede măsuri de remediere;

c) emite ordonanță privind încetarea încălcărilor, efectuarea măsurilor de remediere și aplicarea de sancțiuni;

d) aplica și percepe incontestabil amendă băncii (instituției financiare) pînă la 0,5 la sută din capitalul băncii (instituției financiare) și/sau administratorilor între 1-10 salarii medii pe activități financiare conform datelor Biroului Național de Statistică din luna precedentă datei constatării faptei, inclusiv pentru neîndeplinirea deciziei de sistare a tranzacției;

e) retrage confirmarea dată administratorilor băncii (instituției financiare);

f) limita sau suspenda activitatea băncii (instituției financiare);

[Lit.g) exclusă prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

h) retrage licența sau autorizația.

(2) În urma constatării celor prevăzute la alin.(1), Banca Națională poate impune băncii (instituției financiare):

a) ca media activelor acesteia din fiecare trimestru să nu depășească media activelor din trimestrul precedent;

b) să nu achiziționeze capitalul unei alte persoane juridice, să nu formeze sau să nu achiziționeze o nouă filială, să nu se angajeze într-un nou tip de activitate;

c) să nu acorde nici un credit unei afiliate a sa decât dacă acest credit este garantat prin valori mobiliare, emise sau garantate de Guvern, a căror valoare pe piață depășește permanent cu 125 la sută creditul;

d) ca ratele dobânzii pe care aceasta o plătește pentru depozite să nu depășească ratele dobânzii predominante la depozite în sumele și termenele comparabile în zona în care se află ea;

e) să modifice, să reducă sau să suspende orice activitate pe care o consideră ca fiind excesiv de riscantă;

f) să înlocuiască unul sau mai mulți administratori care au activat peste 180 de zile înaintea momentului în care banca (instituția financiară) a înregistrat pierderi de capital sau să limiteze împuternicirile acestora;

g) să înstrăineze sau să lichideze sucursala dacă Banca Națională stabilește că aceasta poate deveni insolubilă și impune un risc mare instituției financiare sau îi poate cauza o pierdere substanțială a activelor sau veniturilor;

h) ca nici un funcționar să nu primească beneficii (suplimente, prime și alte adaosuri la salariul funcției), retribuții (compensații) și un salariu care să depășească quantumul mediu al salariului (excluzând beneficiile, retribuțiile și veniturile de la opțiunile de stok și împărțirea profitului) pentru 12 luni calendaristice precedente lunii în care banca a înregistrat pierderi de capital.

(3) În cazul în care se constată că banca este în incapacitate de plată sau în supraîndatorare, sau capitalul este mai mic de 2/3 față de capitalul reglementat și există pericolul ca banca să intre în incapacitate de plată, pe lângă aplicarea măsurilor și sancțiunilor, prevăzute la alin.(1) și alin.(2), Banca Națională retrage licența și sesizează instanța de judecată competentă pentru declanșarea procesului de insolabilitate. În sensul prezentului alineat, "incapacitatea de plată" este situația în care 10 la sută din obligațiunile curente nu au fost achitate la termen de către bancă.

(4) Măsurile și sancțiunile prevăzute la prezentul articol nu exclud aplicarea altor măsuri și sancțiuni conform legislației.

(5) Amenzile aplicate conform prezentului articol se varsă la bugetul de stat.

(6) Prin derogare de la prevederile legislației cu privire la contenciosul administrativ, numai acționarii băncii care dețin în total cel puțin 25 la sută din acțiunile cu drept de vot, deponenții care dețin cel puțin 1/4 din suma depozitelor sau alți creditori care dețin cel puțin 1/4 din valoarea totală a cerințelor (cu excepția depozitelor) pot ataca în instanța de judecată competentă, în decursul a 30 de zile de la data retragerii licenței, decizia de retragere a autorizației, indicând motive argumentate numai în temeiul prevederilor alin.(3).

(7) Măsurile și sancțiunile aplicate de Banca Națională pot fi atacate în instanța de judecată competentă. În procesul de judecată intentat Băncii Naționale în legătură cu aplicarea prevederilor prezentei legi, se vor respecta următoarele condiții:

a) în cazul în care instanța de judecată recunoaște că acțiunile Băncii Naționale față de bancă sînt neîntemeiate, Banca Națională va repara prejudiciile materiale, retragerea licenței rămînînd în vigoare;

b) contestarea sau acțiunea în justiție nu va influența asupra procesului de lichidare și nu va suspenda executarea actelor impuse de Banca Națională.

[Art.38 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

[Art.38 modificat prin Legea nr.243-XVI din 16.11.2007, în vigoare 14.12.2007]

[Art.38 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

[Art.38 în redacția Legii nr.623-XV din 09.11.2001]

[Art.38 modificat prin Legea nr.1009-XIII din 22.10.96]

Capitolul VII LICHIDAREA

[Cap.VII (art.39-51) exclus prin Legea nr.623-XV din 09.11.2001, celelalte renumerotate]

[Cap.VII modificat prin Legea nr.390-XV din 20.07.2001]

[Cap.VII modificat prin Legea nr.1007-XIV din 26.05.2000]

[Cap.VII modificat prin Legea nr.1554-XIII din 25.02.98]

[Cap.VII modificat prin Legea nr.1143-XIII din 09.04.97]

[Cap.VII modificat prin Legea nr.1009-XIII din 22.10.96]

Capitolul VII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39. Dispoziții tranzitorii

(1) Instituțiile financiare care funcționează ca bănci la data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră că au deja licență conform prevederilor prezentei legi.

(2) Cererile de acordare a licenței nesoluționate la data intrării în vigoare a prezentei legi se restituie solicitanților. Aceștia vor depune noi cereri în conformitate cu cerințele prezentei legi.

(3) Instituțiile financiare a căror organizare, administrare, situație financiară și operațiuni contravin prezentei legi și actelor normative emise în temeiul ei de Banca Națională le vor pune în conformitate cu acestea în termenul stabilit de Banca Națională prin regulament sau ordonanță, dar nu mai târziu de 1 iulie 1996.

[Art.39 modificat prin Legea nr.109-XVI din 16.05.2008, în vigoare 20.06.2008]

Articolul 40. Supravegherea și reglementarea activității instituțiilor financiare

În scopul supravegherii și reglementării activității instituțiilor financiare, Banca Națională are dreptul de a emite acte normative, de a efectua controale asupra acestor instituții, de a examina registre, conturi contabile și alte documente, de a întreprinde orice alte acțiuni în vederea executării prezentei legi.

Articolul 41. Actele normative ale Băncii Naționale

Actele normative ale Băncii Naționale emise întru executarea prezentei legi se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării ori la data prevăzută în ele, cu condiția informării instituțiilor financiare.

Articolul 42. Soluționarea litigiilor

Litigiile dintre bănci, dintre bănci și alte persoane, precum și dintre Banca Națională și bănci, se soluționează în instanța judecătorească competentă în modul stabilit de legislație.

[Art.42(55) în redacția Legii nr.1009-XIII din 22.10.96]

Articolul 43. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Prin derogare de la art.39 alin.(3), prevederile art.38 alin.(3) și alin.(4) intră în vigoare la 1 ianuarie 1996.

(3) Guvernul, în termen de o lună, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

(4) La intrarea în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- Legea nr.601-XII din 12 iunie 1991 cu privire la bănci și activitatea bancară;

- Hotărîrea Parlamentului nr.602-XII din 12 iunie 1991 despre punerea în aplicare a Legii cu privire la bănci și activitatea bancară;
- Legea nr.810-XII din 18 decembrie 1991 despre completarea Legii cu privire la bănci și activitatea bancară;
- Hotărîrea Parlamentului nr.811-XII din 18 decembrie 1991 privind punerea în aplicare a Legii despre completarea Legii cu privire la bănci și activitatea bancară;
- Legea nr.1233-XII din 15 decembrie 1992 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la bănci și activitatea bancară;
- Legea nr.166-XIII din 1 iulie 1994 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la bănci și activitatea bancară;
- Hotărîrea Parlamentului nr.167-XIII din 1 iulie 1994 privind punerea în aplicare a Legii pentru modificarea și completarea Legii cu privire la bănci și activitatea bancară.
- Legea nr.419-XIII din 29 martie 1995 pentru completarea articolului 22 din Legea cu privire la bănci și activitatea bancară. (5) Se propune Președintelui Republicii Moldova să abroge Decretul nr.36-p din 25 aprilie 1995 privind promulgarea Legii pentru completarea articolului 22 din Legea cu privire la bănci și activitatea bancară.

[Art.43 modificat prin Legea nr.249-XVI din 21.10.05, în vigoare 18.11.05]

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

**Petru
LUCINSCHI**

Chișinău, 21 iulie 1995.

Nr.550-XIII.

Legile Republicii Moldova

550/21.07.95 Legea instituțiilor financiare //Monitorul Oficial

1/2, 01.01.1996